

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi eläintautilain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi eläintautilain säännöksiä nykyolojen toimintoja vastaaviksi.

Lain muutostarpeet ovat syntyneet lähinnä Euroopan yhdentymiskehityksestä ja Euroopan talousaluetta koskevaan sopimukseen varautumisesta. Ehdotetuilla muutoksilla pyrittäisiin varautumaan niin sanottuihin eksoottisiin eläintauteihin. Näillä tarkoitetaan eläintauteja, joita ei esiinny Suomessa. Lisäksi tarkennettaisiin eläintautien ennalta ehkäisemistä koskevia

valtuutussäännöksiä sekä laajennettaisiin nämä valtuutussäännökset koskemaan eläintautien leviämisen estämistä ja tautitilanteen selvittämistä.

Lisäksi eläintautilakiin ehdotetaan tehtäväksi muutoksia korvausten maksamista koskeviin säännöksiin muun muassa ennakkokorvauksen maksamisen ja korvausten takaisinperimisen osalta.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen hyväksymisen jälkeen.

PERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja ehdotetut muutokset

1.1. Tausta

Eläintautilaki (55/80) tuli voimaan 1 päivänä syyskuuta 1980. Lakia ei ole sen voimaantulon jälkeen muutettu. Tähän saakka eläintautilaki on toiminut hyvin ja sen säännökset ovat olleet riittävät muun muassa alemmanasteisten säännösten ja määräysten antamiseen.

Euroopan yhdentymiskehityksen ja erityisesti Euroopan talousaluetta (ETA) koskevan sopimuksen voimaantuloon varautumisen vuoksi on kuitenkin tullut tarve tehdä lakiin joitakin muutoksia. Muutosten tarkoituksena olisi lähinnä varautua niin sanottujen eksoottisten eläintautien leviämisen varalta sekä tarkentaa eläintautien ennalta ehkäisemistä koskevia säännöksiä siten, että niiden perusteella voitaisiin antaa alemmanasteisia säännöksiä ja mää-

räyksiä, joita ETA-sopimukseen sisältyvien Euroopan yhteisöjen (EY) säädösten voimaansaattaminen edellyttää. Valtuudet säännösten ja määräysten antamiseen ulotettaisiin koskemaan myös eläintautien leviämisen estämistä ja tautitilanteen selvittämistä.

Lisäksi valtionalouden tarkastusvirasto on kertomuksessaan 330/51/87 esittänyt muutoksia niihin eläintautilain säännöksiin, joissa säädetään henkilön oikeudesta saada korvausta eläintaudin leviämisen estämiseksi tai hävittämiseksi suoritetuista toimenpiteistä tai viranomaisen antamien määräysten vuoksi aiheutuneista vahingoista. Nämä muutokset on otettu huomioon tässä esityksessä.

1.2. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja

ETA-sopimuksen liitteessä I luetellaan ne EY:n eläinlääkintä- ja kasvinsuojelualan sää-

dökset, jotka otetaan osaksi ETA-sopimusta. Päätös kyseisten alojen ottamisesta mukaan ETA-järjestelyyn tehtiin ETA-neuvotteluissa suhteellisen myöhään eikä liitteen lopullinen sisältö ole tätä esitystä annettaessa vielä kaikilta osiltaan täsmentynyt. Liitteessä I tultaisiin luettelemaan yhteensä noin 200 EY-säädöstä, jotka vastaavat noin 2 000 painosivua. Kyseisistä säädöksistä ei edellä mainituista syistä ole tähän mennessä ehditty laatia viimeisteltyjä käännöksiä suomen ja ruotsin kielelle.

Eläinlääkintää ja kasvinsuojelua koskevat EY-säädökset ovat laajoja ja sisällöltään sangan teknisiä. Niitä muutetaan myös usein, jopa useita kertoja vuodessa. Tämän takia ei olisi tarkoituksenmukaista, että niiden voimaansaatamisesta Suomessa säädettäisiin lain tasolla, vaan sääntelytason tulisi olla alempi.

Perustuslakivaliokunnan 10 päivänä loka-kuuta 1991 antamassa lausunnossa 1/1991 vp. katsottiin, ettei ETA-sopimuksen hyväksymistä koskevaan hallituksen esitykseen ole välttämättä sisällyttävä suomenoksia ja ruotsinoksia sellaisista EY-säädöksistä, jotka eivät kuulu lainsäädännön alaan. Eläintautilakiin ehdotettavat muutokset poistaisivat ristiriidat Suomen lainsäädännön ja eläinlääkinnän alaan kuuluvien eläintauteja koskevien EY-säädösten väliltä eikä ETA-sopimus tältä osin enää kuuluisi lainsäädännön alaan. Tämä mahdollistaisi ETA-sopimuksen hyväksymistä koskevan hallituksen esityksen antamisen odottamatta kyseisten EY-säädösten käännosten valmistumisista. Jos ristiriitaa eläintautilain ja EY-säädösten väliltä ei sen sijaan poistettaisi tässä esityksessä tarkoitettulla tavalla, viivästyisi itse ETA-sopimusta koskevan hallituksen esityksen antaminen.

1.3. Määritelmä (2 §)

Eläintautilain säännöksiä on katsottu voitavan soveltaa kaikkiin eläimiin ja myös eläinten sukusoluihin, kuten kalojen mätiin ja siipikarjan siitosmuniin, vaikka sitä ei ole laissa erikseen mainittu. Selvyyden vuoksi ehdotetaan kuitenkin lain 2 §:ään lisättäväksi uusi 2 momentti, jonka mukaan eläimellä tarkoitettaisiin eläinten lisäksi myös niiden sukusoluja. Kotieläinten lisäksi eläiminä pidettäisiin muun muassa eläintarhaeläimiä, koe-eläimiä ja luonnonvaraisia eläimiä.

1.4. Varautuminen niin sanottujen eksootisten eläintautien leviämiseen sekä todetun tai epäillyn eläintaudin johdosta suoritettavat toimenpiteet (8, 9 ja 10 §)

Eläintautilain 8 §:n 1 momentin mukaan eläinlääkärin epäillessä tai todetessa eläimen sairastavan helposti leviävää, vaarallista tai valvottavaa eläintautia hänen on ryhdyttävä tiettyihin toimenpiteisiin. Hänen on tarvittaessa tutkittava eläin sekä, mikäli se taudin toteamiseksi, leviämisen estämiseksi tai hävittämiseksi on tarpeen, annettujen määräysten ja ohjeiden mukaisesti rajoitettava tai kiellettävä eläimen tai eläimestä saatavien tuotteiden luovuttaminen, huolehdittava eläimen ja alueen eristämisestä, eläimen kanssa kosketukseen joutuneiden esineiden ja tavaroiden desinfioinnista tai hävittämisestä sekä eläimen tappamisesta taikka ryhdyttävä muihin tarpeellisiin toimenpiteisiin. Velvollinen ryhtymään edellä mainittuihin toimenpiteisiin on läänin-, kunnan-, kaupungin- ja tarkastuseläinlääkäri sekä muu maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintöosaston määräämä eläinlääkäri.

Euroopan yhdentymisen myötä niin sanottujen eksootisten eläintautien leviämisen riski Suomeen kasvaa, sillä EY:n eläintauteja koskevissa säädöksissä suojelutaso on huomattavasti alhaisempi kuin Suomen vastaavissa säännöksissä ja määräyksissä. Tämän vuoksi ehdotetaan lain 8 §:n 1 momenttia muutettavaksi siten, että eläinlääkärit veloitettaisiin ryhtymään toimenpiteisiin eläintaudin leviämisen estämiseksi myös silloin, kun he epäilevät tai toteavat eläimen sairastavan sellaista vakavaa tarttuvaa eläintautia, jota ei esiinny Suomessa ja jota ei ole mainittu maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintöosaston vastustettavista eläintaudeista antamassa päätöksessä. Tällä hetkellä voimassa oleva päätös (1095/90) on annettu 14 päivänä joulukuuta 1990. Vakavana pidettäisiin tautia, joka sen laatu ja vaikutukset huomioon ottaen tultaisiin määräämään helposti leviäväksi tai vaaralliseksi eläintaudiksi.

Lain 8 §:n 1 momenttia vastaavasti ehdotetaan 8 §:n 2 momenttiin, 9 §:n 1 momenttiin sekä 10 §:ään lisättäväksi helposti leviävän, vaarallisen ja valvottavan eläintaudin rinnalle sellainen vakava tarttuva eläintauti, jota ei esiinny Suomessa.

ETA-sopimukseen sisältyvien EY-säädösten mukaan todetun tai epäillyn eläintaudin leviämisen estämiseksi tai hävittämiseksi olisi 5 §:ssä

mainitun eläinlääkärin voitava rajoittaa tai kieltää myös eläimestä peräisin olevien jätteen luovuttaminen, joten 8 §:n 1 momenttia ehdotetaan tarkennettavaksi tältä osin.

Koska lain 2 §:ään lisättäväksi ehdotetun määritelmän mukaan eläintautilain säännöksiä voidaan soveltaa kaikkiin eläimiin mukaan lukien luonnonvaraiset eläimet, ehdotetaan 8 §:n 3 momentti kumottavaksi tarpeettomana.

Todetun tai epäillyn eläintaudin johdosta suoritettavia toimenpiteitä koskeviin säännöksiin ehdotetaan tehtäväksi myös kielellisiä sekä teknisluonteisia tarkennuksia ja korjauksia.

1.5. Eläintautien ennalta ehkäiseminen ja leviämisen estäminen sekä tautitilanteen selvittäminen (11, 12, 12 a ja 13 §)

ETA-sopimukseen sisältyvien EY-säädösten mukaan eläimille käytettäviä rokotteita ja muita vastaavia valmisteita voidaan valmistaa vain asianomaisen viranomaisen luvalla. Eläinrokotteiden valmistajat on rekisteröitävä ja niille tulee antaa hyväksymisnumero sekä niiden toimintaa on valvottava säännöllisin tarkastuksin. Koska eläintautilaissa ei ole vastaavaa säännöstä, vaan lain 11 § koskee vain eläimille käytettävien rokotteiden, seerumeiden ja niihin verrattavien valmisteiden myyntiä ja käyttöä, ehdotetaan pykälän soveltamisalaa laajennettavaksi koskemaan myös rokotteiden ja muiden vastaavien valmisteiden valmistusta. Soveltamisalaa otettaisiin mukaan myös hallussapito ja jakelu. Maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintöosastolle annettaisiin oikeus määrätä, että eläinrokotteiden ja muiden vastaavien valmisteiden valmistukseen, hallussapitoon ja jakeluun tarvitaan eläinlääkintöosaston lupa.

Voimassa olevan eläintautilain 12 §:n 1 momentissa on maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintöosastolle annettu valtuudet eläintautien ennalta ehkäisemiseksi määrätä suoritettavaksi tiettyjä toimenpiteitä, antaa määräyksiä tietyistä toiminnoista sekä kieltää kokonaan nämä toiminnot taikka rajoittaa niitä. Eläintautien ennalta ehkäiseminen voi koskea lain 2 §:n määritelmän mukaan kaikkia sellaisia sairauksia ja tartuntoja, jotka suoraan tai välillisesti voivat siirtyä eläimestä toiseen eläimeen tai ihmiseen. Nämä eläintaudit on jaettu helposti leviäviin, vaarallisiin ja valvottaviin sekä muihin eläintauteihin.

Euroopan yhdentymiskehityksen vuoksi lain

12 §:n 1 momentti on nykyisessä muodossaan puutteellinen. Kaikkia toimintoja ei ole osattu ottaa huomioon voimassa olevaa lakia säädettäessä. EY:ssä on voimassa järjestelmä, jonka mukaan maa tai tietty alue voidaan luokitella eläintaudeista vapaaksi. Eläintaudeista vapaaksi alueeksi luokittelu edellyttää yleensä näytteiden ottoa eläimistä tai eläimistä saatavista tuotteista. Tällöin ei ole kysymys eläintautien ennalta ehkäisemisestä, vaan tautitilanteen selvittämisestä. Eläintauteja koskevien EY:n säädösten tarkoituksena on eläintautien ennalta ehkäisemisen ohella estää eläintautien leviäminen. Tämän vuoksi lain 11 §:ää edeltävään väliotsikkoon ja 12 §:n 1 momentin johdantokappaleeseen ehdotetaan selvyuden vuoksi lisättäväksi eläintautien ennalta ehkäisemisen rinnalle eläintautien leviämisen estäminen ja tautitilanteen selvittäminen.

Eläintautilain 12 §:n 1 momentin mukaan maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintöosasto voi antaa määräyksiä siitä, mitä eläinnäyttelyissä, -kilpailuissa tai muissa vastaavissa tilaisuuksissa on noudatettava. Eläinlääkintöosasto voi myös antaa määräyksiä eläinten lannan ja virtsan säilyttämisestä, käsittelystä ja käytöstä sekä meijereiden, teurastamoiden, lihantarkastamoiden, lihanjalostamoiden sekä muiden eläinkunnan tuotteita tai eläinkunnasta peräisin olevia jätteitä käsittelevien laitosten toiminnan järjestämisestä. Lisäksi eläinlääkintöosastolla on valtuudet antaa määräyksiä sellaisten henkilöiden, jotka työnsä tai tehtävänsä johdosta joutuvat käymään eläinsuojissa, varusteiden ja välineiden käytöstä ja desinfioinnista sekä kieltää henkilöiden käynnit eläinsuojissa taikka rajoittaa näitä käyntejä. Nämä säännökset ehdotetaan säilytettäväksi kielellisiä sekä teknisluonteisia tarkennuksia ja korjauksia lukuunottamatta ennaltaan.

Eläinlääkintöosasto voi myös antaa määräyksiä siitä, mitä ammattimaisessa eläinkaupassa ja -välityksessä sekä niiden järjestämisessä on noudatettava. Määräysten antovaltaa ei ole enää tarkoituksenmukaista rajata koskemaan vain ammattimaista toimintaa, vaan määräyksiä tulisi voida antaa kaikenlaisesta eläinkaupasta ja -välityksestä. Lain 12 §:n 1 momenttia ehdotetaan tältä osin muutettavaksi.

Jotta turvattaisiin Suomen mahdollisuudet viedä eläimiä ja eläimistä saatavia tuotteita EY-maihin, olisi lain 12 §:n 1 momentissa tarkoitettut toimenpiteet ulotettava koskemaan eläinten pitoa niiden alkuperätiloilla. EY:ssä

voimassa olevien säädösten mukaan eläin on voitava tunnistaa joko yksilöllisesti tai siten, että tiedetään, miltä tilalta se on peräisin. Tämän vuoksi lain 12 §:n 1 momentin 1 kohtaan ehdotetaan lisättäväksi säännös, jonka perusteella eläinlääkintöosastolla olisi valtuudet määrätä eläimet merkittäviksi tunnistamista varten sen lisäksi, että sillä on oikeus määrätä eläimet tutkittaviksi, rokotettaviksi tai muutoin käsiteltäviksi. Samoin 12 §:n 1 momentin 7 kohdassa ollutta säännöstä ehdotetaan muutettavaksi niin, että eläinlääkintöosasto voisi antaa määräyksiä siitä, mitä eläinten pidossa on noudatettava. Tämän säännöksen nojalla olisi mahdollista muun muassa rajoittaa eläinten irrallaan pitämistä. Tässä kohdassa ei ole katsottu enää tarpeelliseksi mainita eri eläinryhmiä erikseen, kuten voimassa olevassa laissa on mainittu, vaan yleiskäsite eläimet olisi riittävä. Määräykset voisivat siten koskea yhtä hyvin kotieläimiä, eläintarhoissa pidettäviä eläimiä kuin koe-eläimiäkin sekä muitakin seura- tai harrastuseläimiä ja tarhaeläimiä siinä tapauksessa, että ne eivät kuulu mihinkään edellä mainittuun eläinryhmään. Kotieläimillä tarkoitettaisiin eläinlääkintähuoltolain (685/90) 3 §:n 4 kohdan määritelmän mukaan sellaisia kesyjä eläimiä, joita ihminen hyödyn tai viihtyisyyden vuoksi pitää luonaan, elättää ja hoitaa sekä poroja, nisäkkäisiin ja lintuihin kuuluvia tarhaeläimiä, viljelykaloja ja mehiläisiä.

EY:n eläintautien vastustamista koskeissa säädöksissä edellytetään, että eläintautien ennalta ehkäisemiseksi ja leviämisen estämiseksi sekä tautitilanteen selvittämiseksi eläinten kuljetukseen, kauppaan ja välitykseen osallistuvat henkilöt on voitava velvoittaa pitämään luetteloa kuljettamistaan, ostamistaan ja luovuttamistaan eläimistä sekä antamaan viranomaisille niiden pyytämät tiedot. Luettelonpito- ja tietojenantovelvollisuus voidaan kohdistaa myös eläimen omistajaan ja haltijaan. Lähinnä kysymykseen tulisivat eläinten lukumääriä, lajeja ja alkuperää koskevat tiedot. Koska voimassa olevasta eläintautilaista puuttuvat tällaiset säännökset, ehdotetaan lain 12 §:n 1 momenttiin lisättäväksi säännökset, joissa eläinlääkintöosastolle annettaisiin valtuudet tarvittaessa määrätä edellä mainituista seikoista.

Eläintautien leviämiskaavan on todettu liittyvän myös kuolleiden eläinten ja niiden osien sekä niistä peräisin olevien jätteiden uudelleen käyttöön. Eläimistä saatavien tuotteiden lisää-

ntyneen tuonnin vuoksi eläintautien leviämiskasvu on eläimistä peräisin olevien jätteiden välityksellä kasvanut. Jotta voitaisiin ennakolta ehkäistä eläintautien leviäminen tätä kautta, niin lain 12 §:n 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi kohta, jonka mukaan eläinlääkintöosasto voisi kieltää eläinten ja niiden osien sekä niistä peräisin olevien jätteiden käytön, johon liittyy eläintautien leviämisen vaaraa taikka antaa määräyksiä niiden käytöstä. Tähän kohtaan luettaisiin kuuluviksi muun muassa kalanperkausjätteet. Lisäksi ehdotetaan, että eläinlääkintöosastolle annettaisiin valta kieltää eläimistä peräisin olevien ruuanjätteiden luovuttaminen ja käyttäminen eläinten rehuksi tai antaa määräyksiä niiden luovuttamisesta ja käytöstä. Eläinlääkintöosasto voisi tällä perusteella esimerkiksi määrätä, että sian rehuksi käytettävä ruuanjäte on ennen sen käyttöä kuumennettava, kuten EY:n sikaruton vastustamista koskevissa direktiiveissä edellytetään.

EY:n voimassa olevissa säädöksissä edellytetään lisäksi, että eläinten kauppaa ja välitystä harjoittavat eläintenpitoyksiköt ja muut vastaavat laitokset sekä jätteitä käsittelevät laitokset ovat viranomaisten hyväksymiä tai rekisteröimiä ja niitä tulee valvoa säännöllisesti. Tällaisia laitoksia ovat esimerkiksi keinosiemennysasemat, siipikarjan siitosmunien tuotantotilat sekä eläinmarkkinat. Suomesta tapahtuvan eläimien ja eläimistä saatavia tuotteita koskevan viennin varmistamiseksi lain 12 §:n 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi säännös, jonka mukaan eläinlääkintöosasto voisi määrätä, että edellä mainittujen eläintenpitoyksiköiden ja laitosten tulee olla eläinlääkintöosaston tai sen määräämän viranomaisen hyväksymiä tai rekisteröimiä ja säännöllisen valvonnan alaisia. Eläinlääkintöosasto voisi lisäksi antaa määräyksiä hyväksymisestä, rekisteröinnistä ja valvonnan järjestämisestä. Määräykset voisivat koskea esimerkiksi laitosten rekisteröintiä, hyväksymisnumeron antamista ja laitoksissa tehtäviä tarkastuksia.

Eläintautilain toimeenpanoa ja valvontaa suorittavalla eläinlääkärillä on katsottu jo tällä hetkellä olevan oikeus päästä sellaisiin tiloihin, joissa eläimiä pidetään sekä ottaa tarvittavia näytteitä, vaikka laista puuttuvat asiaa koskevat nimenomaiset säännökset. Selvyyden vuoksi lakiin ehdotetaan kuitenkin lisättäväksi uusi 12 a §, jossa säädettäisiin edellä mainitusta. Lisäksi 12 a §:ään ehdotetaan sisällytettäväksi säännös, jonka mukaan eläimen omistaja ja

haltija velvoitettaisiin avustamaan eläinlääkäriä näytteenotossa sekä huolehtimaan siitä, että näytteenottoa varten on asianmukaiset eläinten käsittelytilat, jotta näytteiden ottaminen sujuisi turvallisesti.

Lain 13 §:n nojalla voidaan asetuksella sääntää muun muassa eläinten kuljetuksesta silloin, kun pyritään ennalta ehkäisevästi vastustamaan eläintauteja. Ehdotetulla lain 11-13 §:n soveltamisalan laajentamisella koskemaan eläintautilain ennalta ehkäisemisen ohella eläintautien leviämisen estämistä selkiinnyttäisiin mahdollisuutta antaa alueellisia kuljetusrajoituksia sekä muita yleisiä määräyksiä eläinten kuljetuksista myös silloin, kun eläintautia on todettu esiintyvän tai perustellusti epäillään esiintyvän. Lain 13 §:n sanamuotoa ehdotetaan lisäksi tarkennettavaksi. Sen mukaan asetuksenantovaltuutus koskisi eläinten, eläimistä saatavien tuotteiden ja eläimistä peräisin olevien jätteiden sekä eläintauteja mahdollisesti levittävien esineiden ja tavaroiden luovutusta, kuljetusta, maastavientiä, maahantuontia ja kauttakuljetusta.

Ehdotettujen 12 §:n 1 momentin ja 13 §:n nojalla on tarkoitus saattaa voimaan myös ETA-sopimukseen sisältyvä EY:n viljeltyjä vesieläimiä (kalat, äyriäiset ja nilviäiset) ja niistä saatavia tuotteita koskeva direktiivi. Direktiivi perustuu taudeista vapaiden alueiden muodostamiseen. Tällaisten alueiden muodostaminen edellyttää muun muassa kaikkien tietyllä alueella olevien viljelylaitosten asettamista viranomaisten taholta tapahtuvan säännöllisen valvonnan alaiseksi riippumatta siitä, minkä kokoisia laitokset ovat. Käytännössä valvonnan toteuttaminen edellyttää laitosten rekisteröintiä.

1.6. Korvausmenettelyä koskevien säännösten tarkentaminen (19, 21, 21 a ja 21 b §)

Eläintautilain 17—21 §:ssä säädetään menettelystä, jonka mukaan henkilöllä on oikeus saada korvausta eläintaudin leviämisen estämiseksi tai hävittämiseksi suoritetuista toimenpiteistä tai viranomaisen antamista määräyksistä aiheutuneista vahingoista. Korvausta on mahdollisuus saada eläimistä ja omaisuudesta sekä toimeentuloa merkittävästi vaikeuttavasta taloudellisesta vahingosta. Korvauksia on haettava maa- ja metsätalousministeriön eläinlää-

kintöosastolta, joka päättää niiden myöntämisestä.

Valtiontalouden tarkastusvirasto on edellä mainitussa kertomuksessaan esittänyt muutoksia korvausten maksamista koskeviin säännöksiin. Nämä muutokset on otettu esityksessä huomioon lisäämällä lakiin uusi 21 a ja 21 b §. Muutosten tarkoituksena olisi turvata valtion saatavat siinä tapauksessa, että korvausta on maksettu liikaa tai aiheuttomasti. Lisäksi korvaus voitaisiin määrätä takaisin maksettavaksi, jos sen saaja on korvausta hakiessaan antanut vääriä tai harhaanjohtavia tietoja taikka salannut niitä. Edellytyksenä korvauksen takaisinperimiselle olisi se, että korvauksen saajan menettelyllä on ollut vaikutusta korvauksen myöntämiseen. Niin ikään valtiolla olisi oikeus saada takaisin valtion varoista maksetut kustannukset ja korvaukset henkilöltä, joka on aiheuttanut eläintaudin leviämisen toisen henkilön eläimiin. Uudessa 21 a §:ssä ehdotetaan säädettäväksi myös korvausten maksamisesta ennakkona. Lisäksi lain 21 §:n 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi säännös, jonka mukaan korvauksia olisi haettava vuoden kuluessa siitä, kun korvauksiin oikeutettuihin toimenpiteisiin on eläintaudin vuoksi ryhdytty. Korvausoikeuden selvittämisen kannalta saatavien yleistä vanhenemisaikaa on pidettävä liian pitkänä.

Lain 19 §:n 1 momenttiin ehdotetaan kirjattavaksi korvauksen määrittämisessä käytännössä noudatettu menettely, jonka mukaan silloin, kun eläin on tapettu omistajan hakemuksesta, korvauksena suoritetaan enintään kolme neljäsosaa eläimen käyvästä arvosta vähennettynä teurasarvolla tai jäännöskäyttöarvolla.

2. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Esityksellä ei ole välittömiä taloudellisia vaikutuksia lukuunottamatta niitä vähäisiä kustannuksia valtiolle, joita aiheutuisi päivystyksen järjestämisestä ja valmiusvarastojen perustamisesta niin sanottujen eksoottisten eläintautilain varalta.

Käytännössä kustannuksia syntyisi vasta esityksessä ehdotettujen säännösten nojalla annettavien määräysten toteuttamisesta. Suurin osa määräyksistä johtuisi ETA-sopimukseen sisältyvien EY-säädösten voimaansaattamisesta. Määräykset koskisivat esimerkiksi sian rehuksi käytettävän ruuanjätteen kuumentamista, kuol-

leiden eläinten ja eläimistä peräisin olevien jätteiden käsittelyä, eläinten merkitsemistä tunnistamista varten sekä erilaisten eläintenpitoyksiköiden ja laitosten hyväksymistä sekä valvontaa. Näiden kustannusten suuruus on tarkoitus selvittää ennen edellä mainittujen määräysten antamista.

Kustannusten jaossa valtion ja elinkeinonharjoittajien kesken tultaisiin noudattamaan voimassa olevan lain periaatetta. Tämän mukaan valtio maksaa eläintautilain täytäntöpanoon kuuluvaa tehtävää viranomaisen määräyksestä suorittaneen eläinlääkärin ja muun henkilön palkkiot ja matkakustannukset sekä välineet ja tarvikkeet. Eläimen omistajan ja haltijan vastattavaksi jäisivät muut kustannukset. Myös ehdotetun lain 12 a §:n 2 momentista aiheutuvat kustannukset jäisivät eläimen omistajan ja haltijan vastattavaksi.

3. Valmisteluvaiheet

Esitys on valmisteltu virkatyönä maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintöosastolla.

Esityksestä on pyydetty lausunto niiltä viranomaisilta, järjestöiltä ja muilta tahoilta, joiden

toimialaa asia koskee tai joiden oletettiin muutoin olevan asiasta kiinnostuneita.

Lausunnon ovat antaneet maa- ja metsätalousministeriön maatalousosasto, ympäristöministeriö, maatilahallitus, vesi- ja ympäristöhallitus, valtion eläinlääketieteellinen laitos, riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen kalanviljelyosasto, lääninhallitukset, Maataloustuottajain Keskusliitto, Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund, Elintarviketeollisuusliitto, Suomen Eläinlääkäriliitto, Suomen Kotieläinjalostusosuuskunta, Suomen Hippos, Kalatalouden Keskusliitto, Suomen Lohenkasvattajain Liitto ja Suomen Mehiläishoitajain Liitto.

Lausunnonantajilla ei kielellisiä sekä teknisiä korjauksia ja tarkennuksia lukuunottamatta ole ollut huomauttamista esitykseen.

4. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan mahdollisimman pian sen hyväksymisen jälkeen.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

eläintautilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 18 päivänä tammikuuta 1980 annetun eläintautilain (55/80) 8 §:n 3 momentti; *muutetaan* 8 §:n 1 ja 2 momentti, 9 §:n 1 momentti, 10 §, 11 §:n edellä oleva väliotsikko, 11 §, 12 §:n 1 momentti, 13 §, 19 §:n 1 momentti ja 21 §:n 1 momentti sekä *lisätään* 2 §:ään uusi 2 momentti sekä lakiin uusi 12 a, 21 a ja 21 b § seuraavasti:

2 §

Eläimellä tarkoitetaan tässä laissa eläinten lisäksi niiden sukuoluja.

8 §

Jos 5 §:ssä tarkoitettu eläinlääkäri epäilee tai toteaa eläimen sairastavan 3 §:n 2 momentissa tarkoitettua eläintautia tai sellaista vakavaa tarttuvaa eläintautia, jota ei esiinny Suomessa, hänen on tarvittaessa tutkittava eläin. Mikäli se taudin toteamiseksi, hävittämiseksi tai leviämisen estämiseksi on tarpeen, hänen on annettu-

jen määräysten ja ohjeiden mukaisesti rajoitettava taikka kiellettävä eläimen, eläimestä saatavien tuotteiden ja eläimestä peräisin olevien jätteiden luovuttaminen, huolehdittava eläimen ja alueen eristämisestä, eläimen kanssa kosketukseen joutuneiden esineiden ja tavaroiden desinfioinnista tai hävittämisestä sekä eläimen tappamisesta taikka ryhdyttävä muihin tarpeellisiin toimenpiteisiin.

Milloin muu kuin 1 momentissa tarkoitettu eläinlääkäri epäilee tai toteaa eläimen sairastavan 3 §:n 2 momentissa tarkoitettua eläintautia tai sellaista vakavaa tarttuvaa eläintautia, jota

ei esiinny Suomessa, hänen on ilmoitettava asiasta 5 §:ssä tarkoitetulle eläinlääkärille ja, jos kysymyksessä on helposti leviävä tai vaarallinen eläintauti, viipymättä suoritettava taudin leviämisen estämiseksi tarpeelliset toimenpiteet, kunnes 5 §:ssä tarkoitettu eläinlääkäri on ottanut asian hoitoonsa.

9 §

Jos eläimen omistaja tai haltija epäilee eläimen kuolleen tai sairastuneen 3 §:n 2 momentissa tarkoitettuun eläintautiin taikka sellaiseen vakavaan tarttuvaan eläintautiin, jota ei esiinny Suomessa, hänen on mahdollisuuksien mukaan eristettävä eläin, ilmoitettava asiasta 5 §:ssä tarkoitetulle eläinlääkärille sekä ryhdyttävä tämän määräyksestä taudin leviämisen estämiseksi ja taudin hävittämiseksi tarpeellisiin toimenpiteisiin.

10 §

Milloin se on tarpeen 3 §:n 2 momentissa tarkoitetun eläintaudin tai sellaisen vakavan tarttuvan eläintaudin, jota ei esiinny Suomessa, leviämisen estämiseksi, 5 §:ssä tarkoitetun eläinlääkärin on tiedotettava tällaisen taudin esiintymisestä ja varotoimenpiteistä maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintöosaston määräämällä tavalla.

Eläintautien ennalta ehkäiseminen ja leviämisen estäminen sekä tautitilanteen selvittäminen

11 §

Eläimelle käytettävien rokotteiden, seerumeiden ja niihin verrattavien valmisteiden tulee olla maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintöosaston hyväksymiä sekä niiden myynti ja käyttö on sallittua vain eläinlääkintöosaston luvalla.

Eläinlääkintöosasto voi määrätä, että 1 momentissa tarkoitettujen rokotteiden, seerumeiden ja niihin verrattavien valmisteiden valmistus, hallussapito ja jakelu on sallittua vain eläinlääkintöosaston luvalla.

12 §

Maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintöosasto voi eläintautien ennalta ehkäisemiseksi ja leviämisen estämiseksi sekä tautitilanteen selvittämiseksi:

1) määrätä eläimet tutkittaviksi, rokotettaviksi tai muutoin käsiteltäviksi taikka merkittäviksi tunnistamista varten;

2) antaa määräyksiä siitä, mitä eläintenpidossa on noudatettava;

3) määrätä, että eläimen omistaja tai haltija on velvollinen pitämään luetteloa omistamistaan tai hallussaan olevista eläimistä sekä antamaan 5 §:ssä mainituille viranomaisille tämän lain toimeenpanoa ja valvontaa varten tarpeelliset tiedot;

4) määrätä, että eläinten kauppaan, välitykseen ja kuljetukseen osallistuvat henkilöt ovat velvollisia pitämään luetteloa kuljettamistaan, ostamistaan ja luovuttamistaan eläimistä sekä antamaan 5 §:ssä mainituille viranomaisille tämän lain toimeenpanoa ja valvontaa varten tarpeelliset tiedot;

5) määrätä, mitä eläinkaupassa ja -välityksessä sekä niiden järjestämisessä on noudatettava;

6) antaa määräyksiä siitä, mitä eläinnäytteilyissä ja -kilpailuissa tai muissa vastaavissa tilaisuuksissa on noudatettava;

7) antaa määräyksiä eläinten lannan ja virtsan säilyttämisestä, käsittelystä ja käytöstä;

8) antaa määräyksiä sellaisten henkilöiden, jotka työnsä tai tehtävänsä vuoksi joutuvat käymään eläinten pitopaikoissa, varusteiden ja välineiden käytöstä sekä desinfiointista;

9) kieltää henkilöitä käymästä eläinten pitopaikoissa tai rajoittaa näitä käyntejä;

10) antaa määräyksiä maidonjalostamoiden, teurastamoiden, lihantarkastamoiden, lihanjalostustehtaiden, lihavalmistelaitosten, lihan käsittelylaitosten, rehukeittiöiden ja destruktiolaitosten sekä muiden eläimistä saatavia tuotteita tai eläimistä peräisin olevia jätteitä käsittelevien laitosten toiminnan järjestämisestä;

11) kieltää sellainen kuolleiden eläinten ja niiden osien sekä niistä peräisin olevien jätteiden käyttö, johon liittyy eläintautien leviämisen vaaraa, taikka antaa määräyksiä niiden käytöstä;

12) kieltää eläimistä peräisin olevien ruuanjätteiden luovuttaminen ja käyttäminen eläinten rehuksi tai antaa määräyksiä niiden luovuttamisesta ja käytöstä;

13) määrätä, että eläinten kauppaa ja välitystä harjoittavien eläintenpitoyksiköiden ja muiden vastaavien laitosten sekä eläimistä peräisin olevia jätteitä käsittelevien laitosten tulee olla eläinlääkintöosaston tai sen määräämän

viranomaisen hyväksymiä tai rekisteröimiä ja säännöllisen valvonnan alaisia; sekä

14) antaa määräyksiä 13 kohdassa mainittujen eläintenpitoyksiköiden ja laitosten hyväksymisestä, rekisteröinnistä sekä valvonnan järjestämisestä.

12 a §

Tämän lain toimeenpanoa ja valvontaa varten 5 §:ssä tarkoitettulla eläinlääkärillä on oikeus päästä niihin tiloihin, joissa eläimiä pidetään sekä ottaa tarvittavia näytteitä.

Eläimen omistaja ja haltija on velvollinen avustamaan eläinlääkäriä näytteiden ottamisessa sekä varaamaan asianmukaiset eläinten käsitteilytilat näytteenottoa varten.

13 §

Asetuksella voidaan säätää eläinten, eläimistä saatavien tuotteiden ja eläimistä peräisin olevien jätteiden sekä eläintauteja mahdollisesti levittävien muiden esineiden ja tavaroiden luovutuksesta, kuljetuksesta, maastaviennistä, maahantuonnista ja kauttakuljetuksesta.

19 §

Edellä 17 ja 18 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa on eläimestä ja omaisuudesta suoritettava käyvän arvon mukainen täysi korvaus. Milloin eläintä ei ole tapettu viranomaisen määräyksestä, vaan omistajan hakemuksesta, suoritetaan korvauksena kuitenkin enintään kolme neljäsosaa eläimen käyvästä arvosta vähennettynä teurasarvolla tai jäännöskäyttöarvolla.

21 §

Tässä laissa tarkoitettuja korvauksia on haettava maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintöosastolta, joka päättää niiden myöntämisestä. Korvauksia on haettava vuoden kuluessa siitä, kun tässä laissa tarkoitettuihin kor-

vauksiin oikeutettuihin toimenpiteisiin on ryhdytty.

21 a §

Jos korvauksen hakijan oikeus korvaukseen on ilmeinen, maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintöosasto voi suorittaa hakijalle ennakkorvausta.

Jos korvaukseen oikeutetulle havaitaan maksetun ennakkorvauksena enemmän kuin mihin hänellä on oikeus, hän on velvollinen palauttamaan liikaa saamansa määrän kuukauden kuluessa siitä, kun hän on saanut tiedon lopullisesta korvauksesta.

Liikaa maksetun ennakkorvauksen perimisestä on voimassa, mitä verojen ja maksujen perimisestä ulosottotoimin annetussa laissa (367/61) säädetään.

21 b §

Korvaus voidaan määrätä kokonaan tai osaksi maksettavaksi takaisin, jos sen saaja on korvausta hakiessaan antanut väärä tai harhaanjohtavia tietoja taikka salannut niitä ja menettelyllä on ollut vaikutusta korvauksen myöntämiseen.

Joka tahallaan tai tuottamuksellisesti on aiheuttanut tässä laissa tarkoitettun taudin leviämisen toisen henkilön omistamiin eläimiin, voidaan valvoittaa kokonaan tai osaksi korvaamaan valtiolle valtion varoista edellä mainitun taudin vuoksi tämän lain perusteella maksetut kustannukset ja korvaukset.

Kustannusten ja korvausten perimisestä on voimassa, mitä verojen ja maksujen perimisestä ulosottotoimin annetussa laissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 .

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöön panemiseksi tarvittaviin toimenpiteisiin.

Helsingissä 3 päivänä huhtikuuta 1992

Tasavallan Presidentti
MAUNO KOIVISTO

Maa- ja metsätalousministeri *Martti Pura*

Laki eläintautilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 18 päivänä tammikuuta 1980 annetun eläintautilain (55/80) 8 §:n 3 momentti;
muutetaan 8 §:n 1 ja 2 momentti, 9 §:n 1 momentti, 10 §, 11 §:n edellä oleva väliotsikko, 11 §,
12 §:n 1 momentti, 13 §, 19 §:n 1 momentti ja 21 §:n 1 momentti sekä
lisätään 2 §:ään uusi 2 momentti sekä lakiin uusi 12 a, 21 a ja 21 b § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §

Eläimellä tarkoitetaan tässä laissa eläinten lisäksi niiden sukusoluja.

8 §

Jos 5 §:ssä tarkoitettu eläinlääkäri epäilee tai toteaa eläimen sairastavan 3 §:n 2 momentissa tarkoitettua eläintautia, hänen on tarvittaessa tutkittava eläin *sekä*, mikäli se taudin toteamiseksi, sen leviämisen estämiseksi tai sen hävittämiseksi on tarpeen, annettujen määräysten ja ohjeiden mukaisesti rajoitettava tai kiellettävä eläimen *tai* eläimestä saatavien tuotteiden luovuttaminen, huolehdittava eläimen ja alueen eristämisestä, eläimen kanssa kosketukseen joutuneiden esineiden ja tavaroiden desinfioinnista tai hävittämisestä sekä eläimen tappamisesta taikka ryhdyttävä muihin tarpeellisiin toimenpiteisiin.

Milloin muu kuin 1 momentissa tarkoitettu eläinlääkäri epäilee tai toteaa eläimen sairastavan 3 §:n 2 momentissa tarkoitettua eläintautia, hänen on ilmoitettava asiasta 5 §:ssä tarkoitettulle eläinlääkärille ja, jos kysymyksessä on helposti leviävä tai vaarallinen eläintauti, viipymättä suoritettava taudin leviämisen ehkäisemiseksi tarpeelliset toimenpiteet, kunnes 5 §:ssä tarkoitettu eläinlääkäri on ottanut asian hoitoonsa.

9 §

Jos omistaja tai haltija epäilee eläimen kuol-

8 §

Jos 5 §:ssä tarkoitettu eläinlääkäri epäilee tai toteaa eläimen sairastavan 3 §:n 2 momentissa tarkoitettua eläintautia *tai sellaista vakavaa tarttuvaa eläintautia, jota ei esiinny Suomessa*, hänen on tarvittaessa tutkittava eläin. Mikäli se taudin toteamiseksi, *hävittämiseksi tai leviämisen estämiseksi* on tarpeen, hänen on annettujen määräysten ja ohjeiden mukaisesti rajoitettava tai kiellettävä eläimen, eläimestä saatavien tuotteiden *ja eläimestä peräisin olevien jätteen* luovuttaminen, huolehdittava eläimen ja alueen eristämisestä, eläimen kanssa kosketukseen joutuneiden esineiden ja tavaroiden desinfioinnista tai hävittämisestä sekä eläimen tappamisesta taikka ryhdyttävä muihin tarpeellisiin toimenpiteisiin.

Milloin muu kuin 1 momentissa tarkoitettu eläinlääkäri epäilee tai toteaa eläimen sairastavan 3 §:n 2 momentissa tarkoitettua eläintautia *tai sellaista vakavaa tarttuvaa eläintautia, jota ei esiinny Suomessa*, hänen on ilmoitettava asiasta 5 §:ssä tarkoitettulle eläinlääkärille ja, jos kysymyksessä on helposti leviävä tai vaarallinen eläintauti, viipymättä suoritettava taudin leviämisen estämiseksi tarpeelliset toimenpiteet, kunnes 5 §:ssä tarkoitettu eläinlääkäri on ottanut asian hoitoonsa.

9 §

Jos *eläimen* omistaja tai haltija epäilee eläi-

Voimassa oleva laki

leen tai sairastuneen 3 §:n 2 momentissa mainittuun tautiin, hänen on mahdollisuuksien mukaan eristettävä eläin, ilmoitettava asiasta 5 §:ssä tarkoitettulle eläinlääkärille sekä ryhdyttävä tämän määräyksestä taudin leviämisen estämiseksi ja taudin hävittämiseksi tarpeellisiin toimenpiteisiin.

10 §

Milloin se 3 §:n 2 momentissa tarkoitettua eläintaudin leviämisen estämiseksi on tarpeen, on 5 §:ssä tarkoitettua eläinlääkärin tiedotettava tällaisen taudin ja sen aiheuttajan esiintymisestä maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintöosaston määräämällä tavalla.

Eläintautien ennalta ehkäiseminen

11 §

Eläimelle käytettävien rokotteiden, seerumeiden ja niihin verrattavien valmisteiden tulee olla maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintöosaston hyväksymiä, ja niiden myynti ja käyttö on sallittua vain eläinlääkintöosaston *antamalla* luvalla.

12 §

Maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintöosasto voi eläintautien ennalta ehkäisemiseksi:

1) määrätä eläimet tutkittaviksi, rokotettaviksi tai muutoin käsiteltäviksi;

Ehdotus

men kuolleen tai sairastuneen 3 §:n 2 momentissa tarkoitettuun eläintautiin *taikka sellaiseen vakavaan tarttuvaan eläintautiin, jota ei esiinny Suomessa*, hänen on mahdollisuuksien mukaan eristettävä eläin, ilmoitettava asiasta 5 §:ssä tarkoitettulle eläinlääkärille sekä ryhdyttävä tämän määräyksestä taudin leviämisen estämiseksi ja taudin hävittämiseksi tarpeellisiin toimenpiteisiin.

10 §

Milloin se on tarpeen 3 §:n 2 momentissa tarkoitettua eläintaudin *tai sellaisen vakavaan tarttuvan eläintaudin, jota ei esiinny Suomessa*, leviämisen estämiseksi, 5 §:ssä tarkoitettua eläinlääkärin on tiedotettava tällaisen taudin esiintymisestä ja *varotoimenpiteistä* maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintöosaston määräämällä tavalla.

Eläintautien ennalta ehkäiseminen ja leviämisen estäminen sekä tautitilanteen selvittäminen

11 §

Eläimelle käytettävien rokotteiden, seerumeiden ja niihin verrattavien valmisteiden tulee olla maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintöosaston hyväksymiä, ja niiden myynti ja käyttö on sallittua vain eläinlääkintöosaston luvalla.

Eläinlääkintöosasto voi määrätä, että 1 momentissa tarkoitettujen rokotteiden, seerumeiden ja niihin verrattavien valmisteiden valmistus, hallussapito ja jakelu on sallittua vain eläinlääkintöosaston luvalla.

12 §

Maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintöosasto voi eläintautien ennalta ehkäisemiseksi *ja leviämisen estämiseksi sekä tautitilanteen selvittämiseksi*:

1) määrätä eläimet tutkittaviksi, rokotettaviksi tai muutoin käsiteltäviksi *taikka merkittäviksi tunnistamista varten*;

2) antaa määräyksiä siitä, mitä eläintenpidos-
sa on noudatettava;

3) määrätä, että eläimen omistaja tai haltija on velvollinen pitämään luetteloa omistamistaan tai hallussaan olevista eläimistä sekä antamaan 5 §:ssä mainituille viranomaisille tämän lain

Voimassa oleva laki

2) määrätä, että myyjä on velvollinen pitämään luetteloa luovuttamistaan eläimistä;

3) määrätä, mitä *ammattimaisessa* eläinkaupassa ja -välityksessä sekä niiden järjestämisessä on noudatettava;

4) antaa määräyksiä, mitä eläinnäyttelyissä, -kilpailuissa tai muissa vastaavissa tilaisuuksissa on noudatettava;

5) antaa määräyksiä eläinten lannan ja virtsan säilyttämisestä, käsittelystä ja käytöstä;

6) antaa määräyksiä meijereiden, teurastamoiden, lihantarkastamoiden, *lihanjalostamoiden* sekä muiden *eläinkunnan* tuotteita tai *eläinkunnasta* peräisin olevia jätteitä käsittelevien laitosten toiminnan järjestämisestä sekä *eläinten, eläinkunnan raakatuotteiden ja eläinkunnasta peräisin olevien jätteiden kuljetukseen käytettävien kuljetusneuvojen rakenteesta, käytöstä, puhdistuksesta ja desinfioinnista*; (ks. ehd. 10 kohtaa)

7) antaa määräyksiä *koti- ja tarhaeläinten pidosta ja rajoittaa niiden irrallaan pitämistä*; (ks. ehd. 2 kohtaa)

8) antaa määräyksiä sellaisten henkilöiden varusteiden ja välineiden käytöstä ja desinfioinnista, jotka työnsä tai tehtävänsä johdosta joutuvat käymään eläinsuojassa, samoin kuin kieltää tai rajoittaa henkilöiden käyntejä eläinsuojissa; *sekä* (ks. myös ehd. 9 kohtaa)

9) kieltää *tai rajoittaa ravitsemisliikkeistä ja*

Ehdotus

toimeenpanoa ja valvontaa varten tarpeelliset tiedot;

4) määrätä, että *eläinten kauppaan ja välitykseen ja kuljetukseen osallistuvat henkilöt ovat velvollisia pitämään luetteloa ostamistaan, luovuttamistaan ja kuljettamistaan eläimistä sekä antamaan 5 §:ssä mainituille viranomaisille tämän lain toimeenpanoa ja valvontaa varten tarpeelliset tiedot*;

5) määrätä, mitä eläinkaupassa ja -välityksessä sekä niiden järjestämisessä on noudatettava;

6) antaa määräyksiä *siitä*, mitä eläinnäyttelyissä ja -kilpailuissa tai muissa vastaavissa tilaisuuksissa on noudatettava;

7) antaa määräyksiä eläinten lannan ja virtsan säilyttämisestä, käsittelystä ja käytöstä;

8) antaa määräyksiä sellaisten henkilöiden, *joita työnsä tai tehtävänsä vuoksi joutuvat käymään eläinten pitopaikoissa*, varusteiden ja välineiden käytöstä sekä desinfioinnista;

9) kieltää henkilöitä käymästä eläinten *pitopaikoissa tai rajoittaa näitä käyntejä*; (ks. voimassa olevaa 8 kohtaa)

10) antaa määräyksiä *maidonjalostamoiden, teurastamoiden, lihantarkastamoiden, lihanjalostustehtaiden, lihavalmistelaitosten, lihan käsittelylaitosten, rehukeittiöiden ja destruktiolaitosten sekä muiden eläimistä saatavia tuotteita tai eläimistä peräisin olevia jätteitä käsittelevien laitosten toiminnan järjestämisestä*; (ks. voimassa olevaa 6 kohtaa)

11) kieltää sellainen kuolleiden eläinten ja niiden osien sekä niistä peräisin olevien jätteiden käyttö, johon liittyy eläintautien leviämisen vaaraa, *taikka antaa määräyksiä niiden käytöstä*;

12) kieltää eläimistä peräisin olevien ruuanjät-

Voimassa oleva laki

niihin verrattavista sekä ulkomaan liikenteessä olevista kulkuneuvoista peräisin olevien ruuanjätteiden luovuttamista ja käyttämistä eläinten rehuksi.

Ehdotus

teiden luovuttaminen ja käyttäminen eläinten rehuksi tai antaa määräyksiä niiden luovuttamisesta ja käytöstä;

13) määrätä, että eläinten kauppaa ja välitystä harjoittavien eläintenpitoyksiköiden ja muiden vastaavien laitosten sekä eläimistä peräisin olevia jätteitä käsittelevien laitosten tulee olla eläinlääkintöosaston tai sen määräämän viranomaisen hyväksymiä tai rekisteröimiä ja säännöllisen valvonnan alaisia; sekä

14) antaa määräyksiä 13 kohdassa mainittujen eläintenpitoyksiköiden ja laitosten hyväksymisestä, rekisteröinnistä sekä valvonnan järjestämisestä.

13 §

Asetuksella voidaan säätää eläinten tai niiden valmistamattomien osien ja raakatuotteiden sekä muidenkin tartuntaa levittävien esineiden ja tavaroiden luovutuksesta, kuljetuksesta sekä maasta viennistä, maahantuonnista ja kauttakuljetuksesta.

19 §

Edellä 17 ja 18 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa on eläimestä ja omaisuudesta suoritettava käyvän arvon mukainen täysi korvaus. Milloin eläintä ei ole tapettu viranomaisen määräyksestä vaan omistajan hakemuksesta, suoritetaan kuitenkin enintään kolme neljäsosaa käyvästä arvosta.

21 §

Tässä laissa tarkoitettuja korvauksia on haettava maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintöosastolta, joka päättää niiden myöntämisestä.

12 a §

Tämän lain toimeenpanoa ja valvontaa varten 5 §:ssä tarkoitetulla eläinlääkärillä on oikeus päästä niihin tiloihin, joissa eläimiä pidetään sekä ottaa tarvittavia näytteitä.

Eläimen omistaja ja haltija on velvollinen avustamaan eläinlääkärinä näytteiden ottamisessa sekä varaamaan asianmukaiset eläinten käsitteilytilat näytteenottoa varten.

13 §

Asetuksella voidaan säätää eläinten, eläimistä saatavien tuotteiden ja eläimistä peräisin olevien jätteiden sekä eläintauteja mahdollisesti levittävien muiden esineiden ja tavaroiden luovutuksesta, kuljetuksesta, maastaviennistä, maahantuonnista ja kauttakuljetuksesta.

19 §

Edellä 17 ja 18 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa on eläimestä ja omaisuudesta suoritettava käyvän arvon mukainen täysi korvaus. Milloin eläintä ei ole tapettu viranomaisen määräyksestä, vaan omistajan hakemuksesta, suoritetaan kuitenkin enintään kolme neljäsosaa käyvästä arvosta vähennettynä teurasarvolla tai jäännöskäyttöarvolla.

21 §

Tässä laissa tarkoitettuja korvauksia on haettava maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintöosastolta, joka päättää niiden myöntämisestä. Korvauksia on haettava vuoden kuluessa siitä, kun tässä laissa tarkoitettuihin korva-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

uksiin oikeutettuihin toimenpiteisiin on ryhdytty.

21 a §

Jos korvauksen hakijan oikeus korvaukseen on ilmeinen, maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintöosasto voi suorittaa hakijalle ennakkokorvausta.

Jos korvaukseen oikeutetulle havaitaan maksetun ennakkokorvauksena enemmän kuin mihin hänellä on oikeus, hän on velvollinen palauttamaan liikaa saamansa määrän kuukauden kuluessa siitä, kun hän on saanut tiedon lopullisesta korvauksesta.

Liikaa maksetun ennakkokorvauksen perimisestä on voimassa, mitä verojen ja maksujen perimisestä ulosottoimin annetussa laissa (367/61) säädetään.

21 b §

Korvaus voidaan määrätä kokonaan tai osaksi maksettavaksi takaisin, jos sen saaja on korvausta hakiessaan antanut vääriä tai harhaanjohtavia tietoja taikka salannut niitä ja menettelyllä on ollut vaikutusta korvauksen myöntämiseen.

Se, joka tahallaan tai tuottamuksellisesti on aiheuttanut tässä laissa tarkoitetun taudin leviämisen toisen henkilön eläimiin, voidaan velvoittaa kokonaan tai osaksi korvaamaan valtiolle valtion varoista edellä mainitun taudin vuoksi tämän lain perusteella maksetut korvaukset ja kustannukset.

Kustannusten ja korvausten perimisestä on voimassa, mitä verojen ja maksujen perimisestä ulosottoimin annetussa laissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 199 .

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöön panemiseksi tarvittaviin toimenpiteisiin.

